

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa M. K.

przeciwko Zakładowi Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwu Budownictwa

Spółecznego Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 maja 2012 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 6 grudnia 2011 r.,

1. oddala zażalenie,

2. przyznaje adw. M. K. od Skarbu

Państwa (Sądu Apelacyjnego) kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 6 grudnia 2011 r. odrzucił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 10 marca 2011 r., stwierdzając że została wniesiona po upływie przepisanego terminu. W ocenie Sądu Apelacyjnego, wypowiedzenie przez powódkę pełnomocnictwa adwokatowi z urzędu po wydaniu przez Sąd I instancji wyroku było skuteczne, stąd też prawidłowe było doręczenie powódce, na jej żądanie, wyroku z uzasadnieniem. Bez znaczenia dla biegu terminu do wniesienia apelacji było natomiast wskazanie, na skutek wniosku zawartego w spóźnionej apelacji powódki, osoby innego pełnomocnika przez Okręgową Radę Adwokacką i doręczenie temu pełnomocnikowi wyroku z uzasadnieniem.

W zażaleniu na to postanowienie powódka zarzuciła naruszenie art. 370 w związku z art. 373 k.p.c. Wskazała, że brak było podstaw do przyjęcia za skuteczne doręczenie jej bezpośrednio odpisu wyroku z uzasadnieniem. Wypowiedzenie pełnomocnictwa pełnomocnikowi z urzędu nie oznaczało rezygnacji z pomocy prawnej z urzędu, a jedynie zmierzało do wyznaczenia przez sąd innej osoby jako tego pełnomocnika, co ostatecznie zostało uczynione. W związku z powyższym, bieg terminu do złożenia apelacji rozpoczął się dopiero wraz z doręczeniem odpisu wyroku z uzasadnieniem drugiemu pełnomocnikowi z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Wyrok Sądu Okręgowego oddalający powództwo został wydany w dniu 10 marca 2011 r. W dniu 14 marca 2011 r. powódka złożyła wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem na jej adres. Następnie, w dniu 17 marca 2011 r., zawiadomiła sąd o wypowiedzeniu pełnomocnictwa procesowego dotychczasowemu pełnomocnikowi z urzędu, adwokatowi K. S. i ponowiła wniosek o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem na jej adres.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r., nr 7, poz. 45) częściowo

zmieniła zasady przyznawania w postępowaniu cywilnym pomocy prawnej z urzędu. Niemniej, ustanowienie adwokata lub radcy prawnego przez sąd wciąż jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa procesowego (art. 118 § 1 k.p.c.). Należy przeto przyjąć, że w kwestiach nieuregulowanych, do pełnomocnictwa urzędowego mają odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące pełnomocnictwa procesowego, którego źródłem jest oświadczenie woli strony jako mocodawcy. Przepisy o wypowiedzeniu pełnomocnictwa przez mocodawcę (art. 94 § 1 k.p.c.) mają więc odpowiednie zastosowanie do wypowiedzenia pełnomocnictwa adwokatowi (radcy prawnemu), którego dla strony ustanowił sąd, a dotychczasowe orzecznictwo (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 1976 r., III CRN 64/76, OSNC 1977, nr 1 poz. 14 oraz z dnia 21 kwietnia 1999 r., I CKN 1423/98, LEX nr 738070) zachowało aktualność.

Wypowiedzenie przez powódkę pełnomocnictwa adwokatowi K. S., w świetle art. 94 § 1 k.p.c. oznaczało, że od chwili zawiadomienia o tym sądu, wypowiedzenie to było wobec sądu skuteczne; doręczenie temu pełnomocnikowi od tej chwili jakiegokolwiek pisma procesowego byłoby przeto niezgodne z art. 133 § 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2002 r., I PZ 58/02, OSNP 2004, nr 10, poz. 173). Dodatkowo, z treści pisma procesowego powódki z dnia 17 marca 2011 r., nie wynika, aby wносиła o ustanowienie nowego pełnomocnika z urzędu. Ponowienie wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem na jej adres było wyrażeniem woli dalszego występowania w sprawie bez udziału adwokata z urzędu.

W obecnym stanie prawnym brak jest ustawowych przesłanek do skutecznego żądania ustanowienia kolejnego pełnomocnika z urzędu, po wypowiedzeniu przez stronę pełnomocnictwa pierwszemu adwokatowi (radcy prawnemu) z urzędu. Jedynie w dwóch przypadkach ustawodawca przewidział wyznaczenie innego adwokata lub radcy prawnego dla strony korzystającej z pomocy pełnomocnika z urzędu. Ma to miejsce wówczas, gdy sąd zwalnia z ważnych przyczyn adwokata (radcę prawnego), na jego wniosek, od obowiązku zastępowania strony w procesie (art. 118 § 3 k.p.c.) oraz w przypadku, gdy pełnomocnik sporządził, bez zachowania zasad należytej staranności, opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej lub skargi

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 118 § 5 w związku z art. 118 § 6 k.p.c.). Jest jasne, że w sprawie żadna z tych sytuacji nie miała miejsca.

Powyższe wskazuje, że doręczenie powódce w dniu 31 marca 2011 r. odpisu wyroku z uzasadnieniem nastąpiło prawidłowo. Tym samym termin do wniesienia apelacji upłynął w dniu 14 kwietnia 2011 r., jej złożenie w dniu 15 kwietnia 2011 r. było przeto spóźnione. Spóźniona apelacja została więc prawidłowo odrzucona przez Sąd Apelacyjny.

Na skutek zawartego w spóźnionej apelacji wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu toczyło się wprawdzie postępowanie w przedmiocie wyznaczenia kolejnego pełnomocnika przez Okręgową Radę Adwokacką w C., zakończone wyznaczeniem pełnomocnika w osobie adwokata M. K., któremu następnie doręczono odpis wyroku z uzasadnieniem, jednak czynności te, w tym również wniesienie przez tego pełnomocnika apelacji, nie miały żadnego znaczenia dla biegu terminu do wniesienia apelacji; bieg tego terminu zakończył się bowiem z upływem 14 kwietnia 2011 r.

W tym stanie rzeczy podniesione zarzuty nie mogą odnieść skutku, a wniesione zażalenie, jako nieuzasadnione podlega oddaleniu (art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.).

O kosztach pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu zażaleniowym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 6 pkt 6 w związku z § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).